

รายงานผลการประชุมคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗

ข้อมูลของผู้มีส่วนร่วม

๑.	นายสมศักดิ์ เทพสุทิน	รองนายกรัฐมนตรี	ประธานกรรมการ
๒.	นายอนุกุล ปัดแก้ว	ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ แทน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์	รองประธานฯ คนที่หนึ่ง
๓.	นายวิชัย โชควิวัฒน์	ประธานสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	รองประธานฯ คนที่สอง
๔.	นายโชคชัย วิเชียรชัยยะ	รองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ แทน ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์	กรรมการ
๕.	นางวันทนีย์ วัฒนนะ	ปลัดกรุงเทพมหานคร	กรรมการ
๖.	เรือเอก สำโรจน์ คมคาย	ที่ปรึกษากฎหมาย รักษาราชการแทนรองปลัดกระทรวงแรงงาน แทน ปลัดกระทรวงแรงงาน	กรรมการ
๗.	นายพีชภพ มงคลนาวิน	รองอธิบดีกรมองค์การระหว่างประเทศ แทน ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ	กรรมการ
๘.	นายไพโรจน์ สุรัตน์วิษ	รองอธิบดีกรมการแพทย์ แทน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข	กรรมการ
๙.	นายธนิต ภูมิถาวร	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผน แทน ปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
๑๐.	นางมัลลิกา อัทธาสกิจ	ผู้อำนวยการกองกำกับและพัฒนาระบบเงิน นอกงบประมาณ กรมบัญชีกลาง แทน ปลัดกระทรวงการคลัง	กรรมการ
๑๑.	นายน้อง เจริญนาค	ผู้อำนวยการกองจัดทำงบประมาณด้านสังคม ๓ แทน ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	กรรมการ
๑๒.	นางสาวมนต์ทิพย์ สัมพันธ์วงศ์	ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคม แทน เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ	กรรมการ
๑๓.	นางณัฐภฤตา พึ่งสุข	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้กลุ่มเป้าหมายพิเศษ แทน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
๑๔.	พลตรีหญิง พูลศรี เปาวรัตน์	ประธานคณะกรรมการผู้สูงอายุและสุขอนามัย แทน ประธานสมาคมสภาสังคมสงเคราะห์ แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์	กรรมการ
๑๕.	นางสิริกัญญา ศิริรังษี	รองผู้อำนวยการสำนักงานยุวกาชาด และอาสาสมัครกาชาด แทน เลขาธิการสภากาชาดไทย	กรรมการ

๑๖. นางธิดา ศรีไพพรรณ์		กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๗. นายมงคล สุมาลี		กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๘. นางสาวนีย์ ประทีปทอง		กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๙. นายแสง ชูหนู		กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๒๐. นางวลัย บุญพลอย		กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๒๑. แพทย์หญิงสุวณี รัชธรรม		กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๒๒. นางเนตรนภิส สุขนวนิช		กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๒๓. ศาสตราจารย์ ดร.วรเวศม์ สุวรรณระดา		กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๒๔. ศาสตราจารย์ ศศิพัฒน์ ยอดเพชร		กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๒๕. นางสาวแรมรุ้ง วรวัธ	อธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุ	กรรมการและเลขานุการ
๒๖. นางสาวพีรญา นพรัตน์	ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน กรมกิจการผู้สูงอายุ	ผู้ช่วยเลขานุการ
๒๗. นางบุษกร โลหารชุน	ผู้อำนวยการสถาบันเวชศาสตร์ สมเด็จพระสังฆราชญาณสังวรเพื่อผู้สูงอายุ	ผู้ช่วยเลขานุการ

ประเด็นการมีส่วนร่วม

พิจารณา ข้อเสนอเชิงนโยบายวิกฤตประชากรและสังคมสูงวัย

ผลจากการมีส่วนร่วม

การประชุมคณะทำงานพิจารณาร่างข้อเสนอเชิงนโยบายวิกฤตประชากรและสังคมสูงวัยและมาตรการสำคัญ ดังนี้

๑. เสริมพลังวัยทำงาน
๒. เพิ่มคุณภาพและผลิตภาพของเด็กและเยาวชน
๓. สร้างพลังผู้สูงอายุ
๔. เพิ่มโอกาสและสร้างเสริมคุณค่าของคนพิการ
๕. สร้างระบบนิเวศ (Eco-system) ที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาความมั่นคงของครอบครัว โดยมาตรการสำคัญตามข้อเสนอเชิงนโยบาย “วิกฤตประชากรและสังคมสูงวัย”

การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยงาน

การนำข้อเสนอเชิงนโยบายวิกฤตประชากรและสังคมสูงวัยและมาตรการสำคัญ ไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรทุกช่วงวัยและการพัฒนาอย่างยั่งยืนประโยชน์กับประชาชนต่อไป ดังต่อไปนี้

๑. เสริมพลังวัยทำงาน : ตั้งตัวได้ สร้างและดูแลครอบครัวได้ และพร้อมที่จะสูงอายุอย่างมีคุณภาพในอนาคต

มาตรการสำคัญเร่งด่วน

๑.๑ การเพิ่มโอกาส และสร้างความตระหนักให้กับประชากรวัยทำงานพัฒนาทักษะ และเสริมศักยภาพ (Reskill/Upskill) เพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนเพื่อการประกอบอาชีพของแรงงานนอกระบบ และบูรณาการฐานข้อมูลด้านตลาดแรงงาน (ทั้งอุปสงค์และอุปทาน)

๑.๒ ส่งเสริมการมีงานทำและรายได้ด้วยการกระจายงานสู่พื้นที่ ชุมชน

๑.๓ ส่งเสริมการออม สร้างแรงจูงใจให้ประชาชนในวัยทำงานออมเพื่ออนาคตและเตรียมการเกษียณ (ออมภาคบังคับ)

๑.๔ ส่งเสริมสุขภาพของประชากรในวัยทำงาน

๑.๔.๑ ปรับสถานที่ทำงานให้เป็นสถานประกอบการที่คำนึงถึงความสุข และส่งเสริมสุขภาพของบุคลากร (Happy and Healthy Workplace)

๑.๔.๒ เพิ่มสิทธิประโยชน์ของหลักประกันสุขภาพให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

๑.๕ การส่งเสริมสมดุล ชีวิตการทำงานและชีวิตครอบครัว เช่น สร้างแรงจูงใจด้านอาชีพหรือการยกย่องทางสังคมให้แก่พนักงานที่จัดสวัสดิการดูแลเด็กประถมวัย และผู้สูงอายุให้แก่ลูกจ้าง การทำงานแบบยืดหยุ่น ส่งเสริมบทบาทชายหญิงในการร่วมกันดูแลครอบครัว

๒. เพิ่มคุณภาพและผลิตภาพของเด็กและเยาวชน : เด็กน้อย แต่เปี่ยมด้วยคุณภาพ

มาตรการสำคัญเร่งด่วน

๒.๑ การส่งเสริมสถาบันครอบครัว และสถาบันการศึกษาให้มีความเข้มแข็ง

๒.๒ ดูแลสุขภาพทางกายและจิตใจของเด็กและแม่ตั้งแต่ตั้งครรภ์

๒.๓ มีศูนย์เด็กเล็กใกล้บ้าน มีมาตรฐาน รับเด็กอายุน้อยลงมีความยืดหยุ่นชุมชน ช่วยจัดการได้

๒.๔ พัฒนาทักษะชีวิตและทักษะวิชาชีพตามวัย กับบริบทสังคมที่เป็นพลวัต

๒.๕ ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างวัย

๓. สร้างพลังผู้สูงอายุ ผ่อนหนักให้เป็นเบา พลิกวิกฤตทางประชากรให้เป็นโอกาส

มาตรการสำคัญเร่งด่วน

๓.๑ มุ่งการป้องกันโรคมามากกว่าการรักษาโรค เสริมการมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้สูงอายุ

๓.๒ ขยายโอกาสทางเศรษฐกิจให้ผู้สูงอายุ ขยายอายุเกษียณ ส่งเสริมการจ้างงานผู้สูงอายุ พัฒนาทักษะที่จำเป็น ส่งเสริมความรู้ด้านดิจิทัลเทคโนโลยี (digital literacy) ให้ผู้สูงอายุ และลดข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานของผู้สูงอายุ

๓.๓ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน เช่น จัดระบบบริหารผู้สูงอายุในชุมชน พัฒนาระบบคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุในชุมชนโดยชุมชน ส่งเสริมให้มีการเคลื่อนไหวและสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างผู้สูงอายุกับสมาชิกในครอบครัวและชุมชน

๓.๔ ส่งเสริมให้มีสภาพแวดล้อม ทั้งภายในบ้าน รอบบ้าน และในชุมชนที่เอื้อต่อการทำกิจกรรมประจำวัน การสังสรรค์และการมีส่วนร่วมทางสังคมของผู้สูงอายุ

๓.๕ ส่งเสริมให้มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุในทุกมิติเพื่อให้เกิดการทำงานแบบบูรณาการอย่างครบวงจรกับผู้สูงอายุ

๔. เพิ่มโอกาสและสร้างคุณค่าของคนพิการ

มาตรการสำคัญเร่งด่วน

๔.๑ สนับสนุนและเพิ่มโอกาสทางการศึกษาสำหรับคนพิการทางศักยภาพ และพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนให้มีความหลากหลายและเหมาะสมกับคนพิการ ตลอดจนเพิ่มการจ้างคนพิการในทุกภาคส่วน โดยส่งเสริมศักยภาพคนพิการและทำให้เกิดตลาดแรงงานสำหรับคนพิการ รวมทั้งปรับปรุงสภาพแวดล้อมการทำงานให้เหมาะสมต่อการทำงาน

๔.๒ ส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ที่ครบถ้วนของคนพิการ เพื่อความเท่าเทียมและเป็นธรรม สร้างทัศนคติที่เหมาะสมของชุมชนและครอบครัวในการอยู่ร่วมและดูแลคนพิการ เช่น ระบบการดูแลที่โรงเรียนและศูนย์บริการ ระบบการตรวจสอบสิทธิที่มีประสิทธิภาพ หน่วยบริการรักษาพยาบาลเคลื่อนที่ การให้ความช่วยเหลือในภาวะฉุกเฉิน การพัฒนาระบบการดูแลแทนครอบครัวชั่วคราว (Respite Care) การสร้างแรงจูงใจให้หน่วยงาน ชุมชน ด้านการพัฒนาคนพิการด้วยการยกย่องทางสังคม (Social Credit)

๔.๓ ป้องกันความพิการตั้งแต่กำเนิด และความพิการทุกช่วงวัย (Prevention) รวมทั้งฟื้นฟูสมรรถภาพทางกายและทางใจ (Rehabilitation)

๔.๔ ส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่ช่วยให้คนพิการดำเนินชีวิตได้อย่างอิสระ เช่น ระบบขนส่ง สิ่งอำนวยความสะดวก โดยใช้หลักการออกแบบเพื่อคนทุกกลุ่มทุกช่วงวัย (universal design) รวมทั้งใช้ระบบเทคโนโลยีและนวัตกรรมช่วยในการดำเนินชีวิต

๔.๕ จัดทำฐานข้อมูลและพัฒนา Application เพื่อประโยชน์ในการทำงานและการจ้างงาน

๕. สร้างระบบนิเวศ (ECO - SYSTEM) ที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาความมั่นคงของครอบครัว

มาตรการสำคัญเร่งด่วน

๕.๑ พัฒนาระบบสวัสดิการที่เหมาะสมและทั่วถึงโดยรัฐ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและเป็นหลักประกันในยามที่เผชิญกับวิกฤต (Social safety net)

๕.๒ ชุมชนนำอยู่สำหรับประชากรทุกกลุ่มทุกวัย (Community for all) “ปลอดภัย ปลอดภัย เป็นมิตร และเอื้ออาทรต่อทุกคน”

๕.๓ บ้านสำหรับคนทุกช่วงวัย (Housing for all) ทุกกลุ่มเป้าหมาย เข้าถึงได้อย่างปลอดภัย

๕.๔ ส่งเสริมเศรษฐกิจครัวเรือน เข้าถึงแหล่งทุนได้อย่างเท่าเทียม สร้างกลไกค้ำประกันเพื่อเสริมสภาพคล่องให้ครอบครัวบนหลักการพอเพียงและมีวินัย เสริมสร้างความรู้ในการบริหารการเงินสำหรับครัวเรือน

๕.๕ พัฒนาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ เน้นการเปลี่ยนพฤติกรรมของประชากรในการหยุดทำร้ายประเทศไทย ส่งเสริม Green Economy